ואלא הא גמר גזירה שוה? *ג"ש לא גמר. אלא מהיכא הוה? מויעפילו הוה כיוצא בדבר אתה אומר ויחר אף ה' בם וילך מלמד שאף אהרן נצטרע דברי רבי עקיבא אמר לו רבי יהודה בן בתירא עקיבא בין כך ובין כך אתה עתיד ליתן את הדין - אם כדבריך התורה כסתו ואתה מגלה אותו, ואם לאו אתה מוציא לעז על אותו צדיק ואלא הכתיב בם? ההוא בנזיפה בעלמא, תניא כמאן דאמר אף אהרן נצטרע דכתיב ויפן אהרן אל מרים והנה מצורעת תנא שפנה מצרעתו אמר ריש לקיש *החושד בכשרים לוקה בגופו דכתיב והן לא יאמינו לי וגו' וגליא קמי קוב"ה דמהימני ישראל אמר לו הן מאמינים בני מאמינים ואתה אין סופך להאמין: הן מאמינים דכתיב ויאמן העם בני מאמינים והאמין בה' אתה אין סופך להאמין שנאמר יען לא האמנתם בי וגו', ממאי דלקה דכתיב ויאמר ה' לו עוד הבא נא ידך בחיקך וגו': אמר רבא ואיתימא רבי יוסי בר' חנינא מדה טובה ממהרת לבא ממדת פורענות דאילו במדת פורענות כתיב ויוציאה והנה ידו מצורעת כשלג ואילו במדה טובה כתיב ויוציאה מחיקו והנה שבה כבשרו מחיקו הוא דשבה כבשרו, ויבלע מטה אהרן את מטותם א"ר אלעזר *נס בתוך נס: מרה"י לרה"י כו': *בעי רבה למטה מעשרה פליגי ובהא פליגי דמ"ס אמרינן *קלוטה כמה שהונחה ומר סבר לא אמרינן קלוטה כמה שהונחה אבל למעלה מעשרה דברי הכל פטור ולא ילפינן זורק ממושיט או דילמא למעלה מעשרה פליגי ובהא פליגי דמר סבר ילפינן זורק ממושיט ומר סבר לא ילפינן זורק ממושיט אבל למטה מי' דברי הכל חייב מאי טעמא קלוטה כמה שהונחה דמיא אמר רב יוסף הא מילתא איבעיא ליה לרב חסדא ופשטה ניהליה רב המנונא מהא מרה"י לרה"י ועובר ברשות הרבים עצמה ר' עקיבא מחייב וחכמים פוטרים מדקאמר ברשות הרבים עצמה פשיטא למטה מעשרה פליגי ובמאי אילימא במעביר, (א) למטה מעשרה הוא דמחייב למעלה מי' לא מחייב, והאמר ר' *אלעזר המוציא משוי למעלה מעשרה חייב שכן משא בני קהת אלא לאו בזורק, ולמטה מעשרה הוא דמחייב, למעלה מעשרה לא מחייב ש"מ בקלוטה כמה שהונחה פליגי ש"מ, ופליגא דר' אלעזר דאמר ר"א מחייב היה ר' עקיבא אפילו למעלה מי', והאי דקתני רה"ר עצמה להודיעך כחן דרבנן, ופליגא דרב חלקיה בר טובי דאמר רב חלקיה בר טובי *תוך שלשה דברי הכל חייב, למעלה מעשרה דברי הכל פטור, מג' ועד י' באנו למחלוקת ר' עקיבא ורבנן תניא נמי הכי בתוך ג' דברי הכל חייב, למעלה מי' אינו אלא משום שבות ואם היו רשויות שלו מותר, מג' ועד עשרה: ר"ע מחייב וחכמים פוטרין אמר מר אם היו רשויות שלו מותר, לימא תהוי תיובתיה דרב - דאיתמר *שני בתים בשני צדי רה"ר רבה בר רב הונא אמר רב אסור לזרוק מזה לזה ושמואל אמר מותר לזרוק מזה לזה, ולאו *מי אוקימנא להיא כגון דמידלי חד ומתתי חד דזימנין נפל ואתי לאתויי. אמר ליה רב חסדא לרב המנונא ואמרי לה רב המנונא לרב חסדא מנא הא מילתא דאמור רבנן כל פחות מג' *כלבוד דמי' אמר ליה לפי שאי אפשר לה לרשות הרבים שתילקט במלקט וברהיטני, אי הכי ג' נמי, ותו הא דתנן *המשלשל דפנות מלמעלה למטה אם הן גבוהין מן הארץ שלשה טפחים פסולה הא פחות מג' כשרה, (ב) התם היינו טעמא משום דהויא לה מחיצה שהגדיים בוקעין בה תינח למטה, למעלה מאי איכא למימר? אלא כל פחות משלשה כלבוד דמי - הלכתא גמירי לה. *ת"ר מרה"ר לרה"ר ורה"י באמצע רבי מחייב וחכמים פוטרין רב ושמואל דאמרי תרוייהו לא חייב רבי אלא ברה"י מקורה דאמרינן ביתא כמאן דמליא דמי' אבל שאינו מקורה לא, אמר רב *חנא אמר רב יהודה אמר שמואל מחייב היה רבי שתים: אחת משום הוצאה ואחת משום הכנסה, יתיב רב חנא וקא קשיא ליה:

למימרא

ואלא הא גמיר גזירה שוה . וא"כ לא כסתו התורה דהוה ליה כמפורש ומשני-רבי יהודה בן בתירא לא גמרה ואין אדם דן ג"ש מעצמו : ואלא . לרבי יהודה : מסיכן הוה . באיזו חטא מת דכתיב כי בחטאו מת : מויעפילו . ויעפילו לעלות וגו' שלא הרשיע כ"כ כחילול שבת : שפנה מצרעתו . קדם ונתרפא : והנה ידו מצורעת . היינו לוקה בגופו : ויוציאה והנה ידו . אחר היציאה מצורעת כשלג ובמדה טובה כתיב מחיקו והנה שבה : נס בתוך נס . לאחר שחזר ונעשה מטה בלען ולא כשהוא תנין דלא כתיב ויבלע תנין אהרן : ולא ילפינן זורק ממושיט . שהיה בעבודת הלוים למעלה מעשרה תורה אור מרשות היחיד לרשות היחיד ורשות הרבים באמצע וסיפא דקתני הזורק פטור והמושיט חייב דברי הכל היא : או דילמא למעלה מי' פליגי . ומשום הכי פליגי ופטרי רבנן דאין כאן אויר רה"ר וזורק ממושיט לא ילפינן ורבי עקיבא יליף וסיפא רבנן קאמרי לה : ועובר גרסינן מרה"י לרה"י ועובר ברשות הרבים עצמה . ולא גרסינן ברישא הזורק : והא אמר ר' אלעזר . בהמלניע ויליף ממשא בני קהת דארון : אלא לאו בזורק . מיירי מתניתא כי מתניתין וקתני בברייתא עצמה ובהא הוא דמחייב ר' עקיבא משום דנקלטה באוירו של רה"ר : למעלה מעשרה . דיליף זורק ממושיט : ופליגא דרב חלקיה . הא דר' אלעזר : תוך שלשה דברי הכל חייב . והע"ג דלא נח מודו דכמונח דמי : פטור . דלא ילפינן זורק ממושיט : כלנו למחלוקת . ובקלוטה כמה שהונחה : משום שבות . שזורק מרשותו לרשות חבירו ולאו משום הפסק רה"ר דהוא הדין נמי אם היתה אצלו עד שיערבו : ואם היו . שהיהן הרשויות שלו מותר לכתחילה : אסור לזרוק מזה לזה . ואפילו הן שלו דאי משלו לשל חבירו לא הוה שרי שמואל : ולאו מי אוקימנא . בעירובין : דמדלי חד ומתתי חד . דמתוך כך צריך לאמן ידו מגבוה לנמוך או מנמוך לגבוה טריד בה ודילמא לא זריק על הגג ונפל לרה"ר ואתי לאתויי ולהכי נקט ואתי לאתויי דאילו משום נפילת רה"ר ליכא חיוב חטאת דמתעסק הוא אצל הוצאה דלא נתכוון לזרוק לרה"ר : כלבוד דמי . דרשות שאינו גבוה ג' בטל אצל רה"ר : אמר ליה . סברא היא : לפי שאי אפשר . להחליק רה"ר מגבשושית כאילו נלקטו במלקט והיטני פלי"נה בלע"ז והן בשני גווני כלים של עץ וברזל חד נעוץ בתוכו ובהן משוה פני רוחב הקרש ומחליקה הלכך גבשושית נמי רה"ר : אמר ליה . אי מסברא אפילו ג' נמי : המשלשל . מתחיל לארוג דופני הסוכה בערב כלפי מעלה ומשלשל ובא כלפי מטה : משלשל . מוריד : אם גבוהות מן הארץ ג' טפחים פסולה הא פחות מג' כשרה . דאמרינן לבוד כמי שנכפף עליהן ונשלמו עד למטה הכא לאו טעמא דהילקט הוא נראה לי דהכי גרסינן מאי איכא למימר : התם משום דהויא לה מחילה שהגדיים [ב] בוקעין בה . ובפחות משלשה ליכא בקיעת גדיים : הינח למטה למעלה מאי איכא למימר . למעלה היכא דאמרינן לבוד למעלה בכמה דוכתין כגון מקיפין ג' חבלים דעירובין (דף טז:) וכגון שהרחיק את הסיכוך מן הדפנות ג' טפחים פסולה (סוכה דף יז:) : כמאן דמלי . מתוך שהוא חושך ומלא הבלא : אבל שאינו מקורה . כגון חצר : וקא קשיא ליה . בהא דאגמריה רביה :

דברים

גזירה שוה לא גמיר · ואם תאמר וליגמר מר' עקיבא שהוא קבלה מרבו ואור"ת שהיה להם בקבלה מנין ג"ש שבכל התורה וזו היתה יתירה על החשבון לפיכך לא קיבלה :

למימרא

רבינו חננאל

מאי קמ"ל דהוי זריעה מדרבנן תנינא משאינו נקוב על הנקוב תרומה ויחזור ויתרום כו' דייקינן לר' שמעון דפטר התולש מעציץ נקוב דבעא מיניה ההוא סבא מר' זירא אם היה שורש הזרע כנגד הנקב מה לי אמר ר' שמעון בזה אשתיק ר' זירא זמנין אשכחיה דיתיב וקאמר ומודה ר' שמעון שאם נקוב בכדי טהרתו פי' במוציא רימון שהתולש ממנו חייב א"ל שורש כנגד הנקב בעינא מינך ולא פשטתה לי לפטורה ניקב בכדי טהרתו מיבעיא. אמר אביי אם איתא לדר' זירא הכי אתמר ומודה ר' שמעון שאם נקב למטה מרביעית פי' הכי קאמר אביי שפיר עבד ר' זירא דלא אהדר ליה לההוא סבא דאי אתמר הכי אתמר מודה ר' שמעון שאם ניקב העציץ בארעיתו או קרוב לארעיתו במקום שלא נשאר בו כדי לקבל רביעית דכיון דלית ביה כדי לקבל רביעית בטל מתורת כלי דכי מנקיב עציץ בההוא דוכתא ודאי שרשי הזרעים שיש בו מגיעין לארץ והרי הן כזורעים בארץ והתולש מהן חייב אבל ניקב העציץ מצדו ונשאר בו כדי לקבל רביעית עדיין כלי הוא ואע"פ שהושרש כנגד אותו הנקב איכא למימר שאינו מגיע לארעו ואע"פ שאין דבר חוצץ בינו לבינה עדיין מיבעי אליבא דר' שמעון. אמר רבא ה' מדות בכלי חרס עיקרא כל כלי שנשבר נטהר מיהו לא מחשיב שבור אלא עד שיפסל ממה שהוכן לשמש כגון כלי חרס שהוכן לקיבול משקין מקבל טומאה עד שניקב שיעור הכנסת משקין או הוצאת משקין וכן כלי חרס שהוכן לאוכלין אע"פ שניקב בכונס משקה מקבל טומאה עד שינקב שיעור הוצאת זיתים. כדתנן שיעור כלי חרס לטהר העשוי לאוכלין שיעורו בזיתים עשוי למשקין שיעורו במשקין עשוי לאוכלין ולמשקין מטילין אותו לחומרו בזיתים ולענין רימונים חלוקת אמוראים היא אבל במשנה לא מצינו בכלי חרס שיעור ברימונים ולא הגיעה אלא עד זיתים ולענין כלי עץ או כלי עור או כיוצא בו הא דתנן כל כלי בעלי בתים שיעורו כרימונים השתא הני חמש מדות דאמר רבא חדא דניקב במוציא משקה טהור מלטמא גסטרא ועדיין כלי הוא לקדש בו מי חטאת משום דגסטרא כלי גדול הוא דמחתין ביה כדים וחצובים והכי דמיא דמקבל מאי דדאיב מינהון ומינפר עיקר גם נסתרא להא מלתא הוכן פעמים שהחבית או חצבא גדולה נשברה לראשה וניטלו אוניה ומכנים אותה ולשומו תחת מטה ותותי מצבי כמו כן ונקראת גיסטרא וכד מיתקיב ניסטרא במוציא משקה בטלה מן הדבר שהוכנה לו וליכא כלי חרס דמטהר במוציא משקה בר מניסטרא בלחוד לפי שאין אומרים הבא נסתרא לנסטרא. פי' אם ניקבה חצבא במוציא משקה אי' הבא גיסטרא והנח תחתיה כדי שיקבל מה שיזוב ממנו אבל אם הגיסטרא גופו מוציא משקה אין אומרים הבא גיסטרא לניסטרא שיקבל מה שיזוב ממנה לקבל ואע"פ שניקב במוציא משקה ותנן גיסטרא שנתרועעה ואינה מקבלת משקין אע"פ שמקבלת אוכלין טהורה שאין שיריים לשיריים פי' שאין שירים לשירים הוא שפירשנו למעלה שהגיסטרא עיקרה : שירי חבית או חצבא שנטלו אוניה וכלי הוא לקדש מי חטאת ועיקרא ההוא דתנן אין ממלאין ואין מקדשין ואין מזין מי חטאת אלא בכלי אשמעינן הכא דנסטרא שנתרועעה ומוציאה משקין תורת כלי עליה וכשרה למי חטאת : שנייה. ניקב בכונס משקה פסול מלקדש בו מי חטאת ועדיין כלי הוא להכשיר בו זרעים כדתנן בנדה פרק ששי כיוצא בו כל כלי חרס שמכנים מוציא ויש מוציא ואינו מכנים ואמרינן עלה מכנים פסול למי חטאת וטהור משום גסטרא דאמר רב אסי שונין כלי החרס שיעורו בכונס משקה לא אמרו במוציא משקה אלא לענין גסטרא בלבד ואמרינן ת"ר כיצד בודקין כלי חרס לידע אם ניקב בכונס משקה אם לאו מביא עריבה מליאה מים ונותן קדירה לתוכה אם כנסה בידוע שבכונס משקה ואם לאו בידוע שבמוציא משקה ר' יהודה אומר כופף אזני קדירה לתוך עריבה ומציף עליה מים אם כנסה בידוע שבכונס משקה ואם לאו בידוע שבמוציא משקה או שופתה ע"ג האור אם האור מעמידה בידוע שבמוציא משקה ואם לא בידוע שבכונס משקה ר' יוסי אומר אף לא שופתה על האור מפני שהאור מעמידה אלא מעמידה ע"ג הרמץ אם רמץ מעמידה בידוע שבמוציא משקה ואם לאו בידוע שבכונס משקה היתה יורדת טפה אחר טפה בידוע שבכונס משקה מאי איכא בין ת"ק לר' יהודה אמר עולא כינוס ע"י הדחק איכא בינייהו אשמעינן אע"פ שרחב הנקב והוסיף על כדי הוצאת משקה והגיע להכנסת משקה עדיין אותו עציץ כשאינו נקוב דמי ומכשיר את הזרעים כדפרשינן לעילא : שלישית. ניקב בשורש קטן טיהר מלהכשיר זרעים ועדיין כלי הוא לקבל בו זיתים בהא אשמעינן רבה דלא כר' שמעון דאמר אם ניקב למטה מרביעית וקאמר אפילו ניקב בשורש קטן דאפשר דמתחברין אותו זרעים שיש בו לקרקע ודומה לעציץ נקוב וטהור מלהכשיר זרעים אם לא הגיע הנקב לכדי הוצאת זיתים עדיין כלי הוא ומקבל טומאה. רביעית ניקב במוציא זיתים. אמר רבא אם הוכן מעיקרא זה הכלי לקבל רימונים אע"פ שניקב במוציא זיתים עדיין טמא הוא אבל אם מעיקרא לא הוכן אלא לקבל זיתים כיון שניקב במוציא זיתים טהור והא מלתא פליגי בה רבה סבר דכלי חרס רברבי שיעורו במוציא זיתים לפום דמפרש ליה [לדרב אסי] [ורב אסי] נמי אמר הכין שמעתי וחד מהרי אמוראי דמערבא חד סבר במוציא רימון וחד סבר בשורש קטן וסימניך אחד המרבה ואחד הממעיט ורב חנניא בר שלמיא משום ר' אליעזר תני כל כלי חרס בין קטן בין גדול אם ניקב במוציא זיתים טהור ומר קשישא מסיים בה דר' אליעזר כל כלי חרס שניקב במוציא זיתים הרי הן ככלי גללים וכלי אבנים וכלי אדמה שאין מקבלין טומאה לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים והלכתא הכין ובהכין סלקא שמעתתא ולא סליק דצריך כלי חרס במוציא רימון וליתא לדרבא. חמישית ולענין צמיד פתיל עד שיפחת רובה :

פרק יא הזרק מרה"ר לרה"י או מרה"י לרה"ר חייב . אמרינן זריקה תולדה דהוצאה היא והוצאה גופה מייתי לה ר' יוחנן דהיא מלאכה מהא ויצו משה ויעבירו קול במחנה וגו' משה היה יתיב במחנה לויה

עין משפט נר מצוה

ו א ב ג מיי' פי"ג מהל' שבת הלכה טז סמג לאוין סה :

ז ד ה מיי' פט"ו שם הל' ח סמג שם טוש"ע א"ח סי' שנג סעיף א :

ח ו מיי' פי"ג שם הלכה טו :

מסורת הש"ס

[מכות יד: וז"ל הערוך ערך גזר ג' גזרה שוה לא גמיר פי' לא גמיר ר"ע ג"ש אלא הוא דרש לעצמו עכ"ל ובזה מיושב קושית תוס' דהכא ד"ה ג"ש]

[יומא יט: ע"ש]

בראשית סו ז

במדבר כ

[פסחים קיח: חולין קכז.] [גיטין עט. ב"ק ע:]

עירובין פה:

[שם]

[עי' סוכה ז:]

שם פו: סוכה טז.

לעיל ד:

הגהות הב"ח

(א) גמ' ובמאי אילימא במעביר. נ"ב פי' ופליגי בהנחת גופו אי כהנחת חפץ דמי : (ב) שם הא פחות משלשה כשרה מאי איכא למימר התם היינו :

*ולא - ר"א היה מחייב על כך

גליון הש"ס

גמ' והאמר ר"א המוציא משוי. עיין עירובין דף לג ע"א תד"ה וקא מי בעי :

נושא
מרה"י
לרה"י
ורה"ר באמצע
מחרבנן ור"ע
למטה מי'
קלוטה כמה שהונחה
למעלה מי'
ילפינן
זורק
ממושיט

מסקנה
◇ "אבל"
סימן כדי להקל
לראות ההבדל
בין ב' הלשונות

טוביה לברר במאי
פליגי ר"ע וחכ'

נושא
כל פחות
מג' כלבוד

מסקנה
טוביה להשיב
על השאלה:
מנא הא מילתא
דאמור רבנן "כל פחות
מג' כלבוד דמי"

נושא
מרה"ר לרה"ר
ורה"י באמצע
כמה חייב

מסקנה
I-II ⋈
ב' לשונות
רב יהודה אמר שמואל